

ליאת סורקין מנהלת

דורית ניבני-קאהלון מנהלת

תיכון מוזות לאמנויות ביפו

בית הספר הוקם בשנת: 2005 | מספר תלמידים: 110 | מספר עובדי הוראה: כ-40

גבוהה (5 יח"ל לבגרות) במתכונת של יום לימודים ארוך (09:00 - 18:00) לתלמידים שהגיעו לבית הספר בציונים לא גבוהים (חלק מהתלמידים לא היו במסגרות לימודיות שנים מספר), לתלמידים שאינם משתייכים למעמד סוציו-אקונומי גבוה ולתלמידים שהגיעו לבית הספר לא לאחר לימודים מקצועיים מסודרים באחד מתחומי האומנויות, אלא על בסיס של התעניינות וכישרון שטרם בא לידי ביטוי.

הפינה האהובה על התלמידים/ המורים בבית הספר?

מרפסת בית הספר משמשת גם כחצר בית הספר, חדר האוכל ואזור לשיחות אינטימיות. תיכון מוזות שוכן במבנה יפואי עתיק וקסום, הנראה כמו בית ערבי הרחוק ממבנה שגרתי של בית ספר, ולכן אין בו חצר גדולה כמו ברוב בתי הספר. במשך השנים הפכה המרפסת למוקד פעילות חברתית משמעותי ואהוב על התלמידים.

כיצד נלמדים בבית הספר נושאים כבדי משקל בחברה הישראלית?

נושאים וערכים חברתיים נלמדים מתוך דוגמה אישית, שיח פתוח והטמעה בפרקטיקת העבודה. לדוגמה: פלורליזם, קבלת האחר, שוויון, סובלנות - כל אלו הם פועל יוצא של מדיניות בית הספר, שמקבל אליו תלמידים מכל המגזרים, העדות והמגדרים. יש אצלנו מגוון יוצא דופן של תלמידים, ובאופן טבעי זה מייצר בהם פתיחות, סובלנות, שוויון וכבוד הדדי. דוגמה נוספת, חינוך להתנדבות הוא ערך חשוב עבורנו. עשייה התנדבותית מאפשרת חוויית נתינה משמעותית ויוצרת תחושת שייכות למקום ולחברה. בתיכון מוזות התלמידים מתנדבים, ובמקביל פועלים אצלנו כ-30

המאפיין המובהק של בית הספר?

מסגרת חינוכית אינטימית המיועדת לבני נוער שנשרו ממסגרות לימודיות קודמות ומעוניינים לשלב לימודי אומנות בלימודים לבגרות. בית הספר מעניק הזדמנות ליצירה וללימוד, ומביא לידי ביטוי, בדרך ישירה ואמיתית, יכולות אישיות ויצירתיות.

דוגמה לחדשנות וליצירתיות בעבודה החינוכית שלכם בבית הספר?

במהלך השנים פותחה אצלנו שיטה ייחודית להכשרה והוראה של נוער בסיכון. השיטה הפדגוגית הייחודית הזאת פורצת דרך ובאה לידי ביטוי בכמה אופנים: ראשית, בפדגוגיה מותאמת אישית עבור כל תלמיד, כך שניתן לעבוד עם התלמידים בדרך של הוראה פרונטלית ופרטנית בו זמנית במהלך השיעור. נוסף לכך אנו פועלים מתוך אוריינטציה הנשענת על עקרונות פסיכואנליטיים - התייחסות לסובייקט, לנפשו של התלמיד, תוך שיח וטיפול אישי. עבודה עם עקרון הנשירה כפונקציה נפשית, כמהלך נפשי חשוב וטוב, הדוחף לאפשרות של כל אחד לחולל עצמו כסובייקט.

בית הספר שלכם בעוד 20 שנה - מה אתם רואים לנגד עיניכם?

הטמעת פרקטיקת ההוראה הייחודית של תיכון מוזות ואוריינטציית העבודה בכל התיכונים בארץ.

גאוות בית הספר - על מה בעיקר?

על כך שאנו מציעים אלטרנטיבה מצוינת בתוך חינוך ציבורי. תיכון מוזות מאפשר לימודי אומנות ברמה

מלאה - זהו אירוע מרגש בפני עצמו, שאינו דבר מובן מאליו
עבורנו.

שיעורי ספורט אצלכם - כיצד?

מכיוון שאין לנו אולם ספורט או חצר גדולה, שיעורי הספורט
עושים שימוש במרחב הציבורי סביב ביה"ס, שהוא לרוב יפו
העתיקה וחוף הים. את הבגרות בספורט התלמידים עשו
בריצה על הטיילת עם נוף לים. הרווח היה כולו שלהם.

עד כמה משפיע המבנה הפיזי המיוחד של בית הספר על חיי היום-יום שבו ובמה בעיקר?

השפעה גדולה. תיכון מוזות אינו בנוי כמו בית ספר, לא
נראה ולא 'מדבר' כמו בית ספר רגיל. עבור תלמידים רבים
שהתיישבו ממוסדות חינוך נורמטיביים, ואף הביעו סלידה
מהם, הכניסה למבנה היפואי העתיק של מוזות מאפשרת
להוריד התנגדויות ולהרגיש שהם נמצאים במקום אחר. יש
בכך הזדמנות לקבל משהו חדש בחזרה.

מה האתגר הכי גדול שבית הספר עומד בפניו בימים אלה?

בית הספר פועל בשיתוף וברישיון של משרד החינוך - אגף
א' חינוך ילדים ונוער בסיכון, משרד הרווחה והשירותים
החברתיים - השירות לשיקום נוער, עיריית תל-אביב יפו -
מינהל החינוך אגף על יסודי, תפס"ן - תחנה פסיכואנליטית
לנוער. עם זאת, כדי לאפשר לתלמידים, שהם בעלי תנוני
פתיחה שונים ומשכבות נמוכות מבחינה סוציו אקונומית,
לקבל זקקע שווה ללימודי אומנות ברמה גבוהה, במתכונת

תיכון מוזות מאפשר לימודי אומנות ברמה
גבוהה לתלמידים שהגיעו לבית הספר בציונים
לא גבוהים, לתלמידים שאינם משתייכים
למעמד סוציו אקונומי גבוה ולתלמידים
שהגיעו לבית הספר לא לאחר לימודים
מקצועיים מסודרים באחד מתחומי האומנויות

מתנדבים, מדי שבוע, המשמשים עוזרי הוראה בכיתות.
התלמידים חווים את פעולת ההתנדבות (מצידה השני)
באופן יומיומי וטבעי, כך שהחינוך להתנדבות מוטבע גם
הוא בפרקטיקת העבודה ולא נותר כערך המנותק משגרת
חיים.

מה הייתם גאים 'לייצא' לבתי ספר אחרים בארץ ואולי

בעולם ומה הייתם רוצים 'לייבא' אליכם לתוך בית הספר?
ייצוא - כיתות קטנות ופרקטיקת הוראה הנשענת על
אוריינטציה פסיכואנליטית. ייבוא - מרחב פיזי גדול יותר. יש
לנו צורך בחללים נוספים.

לכידות הצוות החינוכי, כיצד?

הצוות נבחר בקפידה ועובר הכשרה קבוצתית ופרטנית
לאורך כל השנה. כל צוותי ההוראה בתחומי האומנויות הם
אומנים פעילים ולכולם יש תשוקה ועניין בהוראה ובמפגש
עם התלמידים. המורים נדרשים לגייס יצירתיות וחדשנות על
בסיס יומיומי כדי לגרום לתלמידים להתאהב מחדש בלימוד.
כל צוות המורים בתיכון מוזות עובר השתלמויות מקצועיות
אחת לחודש, בהנחיית הפסיכואנליטיקאי גבריאל דהאן.
נוסף לכך מתקיימים פורומים ייחודיים לכל שכבה אחת
לשבוע. מפגשי העבודה הם בסיס לניסוח ודיוק השפה
והמונחים ומהם אנו גוזרים את עקרונות העבודה שלנו.

בית ספר כבית - עם יד על הלב, אילו שאלו את התלמידים,

כך הם היו מתבטאים?

כאשר יום הלימודים ארוך (09:00 - 18:00), יש ארוחת בוקר
וארוחת צוהריים חמה, הכיתות קטנות, כולם מכירים את
כולם, צוות בית הספר מעורב בחיי תלמידיו באופן כוללני
ורחב גם מחוץ לשעות הלימוד ואם הבית מחבקת ומכירה
כל תלמיד באופן אישי - ההגדרה "בית" היא טבעית ושגורה.

אירוע מרגש שחוויתם לאחרונה?

תלמיד או תלמידה שמסיימים לימודיהם עם תעודת בגרות

ביריד. ביום היריד תיכון מוזות הופך לבזאר גדול והתלמידים יכולים לרכוש פריטי לבוש בסכום של עד 5 ₪ לפריט. עם תום היריד התלמידים מחליטים לאיזו עמותה או מטרה הם תורמים את הכסף שנאסף מהמכירה. כך נוצר מעגל חברתי של נתינה ומעורבות קהילתית. אנו מקווים שעם הזמן היריד ייפך ל"יריד מתגלגל", כך שכל הבגדים והאביזרים שלא נמכרו יועברו לבית ספר אחר, שיקיים גם הוא יריד, וכן הלאה.

מהי עונת השנה האהובה בחיי בית הספר?

האביב - אז מתקיימות כל התערוכות והופעות הגמר של מגמות האומנות. ההכנות בשיאן, וההתרגשות של התלמידים מביאה לפרץ של אנרגיות ועשייה אומנותית.

המאכל הפופולרי בחזר המורים?

תלמידי תיכון מוזות זכאים לארוחת בוקר ולארוחת צוהריים חמה. פעמים רבות צוות המורים אוכל יחד עם התלמידים, כך שהמאכל הפופולרי של המורים זהה למאכל הפופולרי בקרב התלמידים.

היזומה הכי מפתיעה שקיבלתם אי פעם ממורה?

לא פעם מורים מוציאים את התלמידים מחוץ לכיתה, לשיעורים בסמטאות יפו העתיקה או בחוף הים. אלו יוזמות מבורכות, המעניקות לתלמידים הזדמנות להיות בלמידה מחוץ למסגרת הכיתתית המוכרת, לשמור על עניין ולהיות בקשר עם הסביבה בה שוכן בית הספר.

במהלך השנים פותחה אצלנו שיטה פדגוגית ייחודית פורצת דרך הבאה לידי ביטוי, ראשית, בפדגוגיה מותאמת אישית עבור כל תלמיד; נוסף לכך אנו פועלים מתוך אוריינטציה הנשענת על עקרונות פסיכואנליטיים

של פנימיית יום, עמותת מוזות מגייסת קרוב ל- 40% מהתקציב השנתי. האתגר הגדול של מוזות הוא הצורך לגייס משאבים (נוסף על תקצוב משרד החינוך) כל שנה מחדש.

ההישג הלימודי/ המקצועי החשוב ביותר של בית הספר?

מתוך 350 בוגרים של בית הספר קרוב ל- 50% מהבוגרים המשיכו לימודי השכלה גבוהה בתחומים של אומנויות, חינוך, הוראה, טיפול, הנדסה ועוד.

אירוע התרבות הטוב ביותר שיצרתם?

מדי שנה מתקיימים אירועי תרבות משמעותיים המהווים את מבחן הבגרות והפקות הגמר של 4 המגמות השונות: רסיטל (מגמת המוזיקה), ערב הקרנות סרטי גמר (מגמת קולנוע ואומנויות המסך), הפקה של מחזה (מגמת תיאטרון) ותערוכת גמר בגלריית זומר בתל-אביב (מגמת אומנות פלסטית).

מה הדבר שחסר בתוכנית הלימודים של בית הספר היום וכדאי שיהיה?

לימודי פילוסופיה.

פריפריה/ מרכז, עשירים/ עניים, חלשים/ חזקים - עד כמה נושאים אלה נוכחים בחיי תלמידי בית הספר?

חלק בלתי נפרד מבית הספר. בגלל המרקם הייחודי שבבית הספר נוצר שילוב אמיתי בין תלמידים הבאים מאזורים שונים בארץ, ממעמדות סוציו אקונומיים מגוונים וממגדרים שונים.

מה מאפיין את הצוות החינוכי אצלכם?

קהילה לומדת ומתפתחת. מדובר באנשים בעלי עניין אמיתי בחינוך ובהוראה, רצון להתפתח ולהיות בלמידה ובחקירה מתמדת. המורים בתיכון מוזות תופסים את הלמידה וההתפתחות האישית כחלק בלתי נפרד מעבודתם והכשרתם הבלתי נגמרת.

מהו המשפט המסכם שהייתם רוצים לשמוע מבוגר של בית הספר עם סיום לימודיו בו?

שעשינו לו חשק להמשיך ללמוד. כשהתלמידים ממשיכים ללימודים גבוהים - זה הישג אדיר עבורם לאחר שסלדו ונמנעו מרבית חייהם מהאפשרות להיות במצב של קליטה ולימוד.

מנהג אצלכם בבית הספר?

אחת לשנה אנחנו מקיימים יריד יד 2 ברחבי בית הספר. כל התלמידים אוספים בגדים ואביזרים ומביאים למכירה

